tandem verò à nullo: quaſi nihil aut propè foret inter parum & nihil, Seditiones quoque concitat peregrinitas. donec in eandem ſimul conſpirationem deuenerit. vt enim non ex quauis multitudine conſtituitur ciuitas, ita etiam neque in quouis tempore. Quapropter quicunque adhuc inquilinos ſuſceperunt vel aduenas, omnes ferè ſeditionibus iactati ſunt. ceu apud Sybarim vna cum Trœzeniis incoluerunt Achæi poſtea maiorem in numerum creſcentes Achæi Trœzenios pepulerunt. vnde pollutio illa exorta eſt Sybaritis, & Thuriis. Idem fecerunt Sybaritæ contra eos qui illos receperant. nam plus habere volentes, quaſi de ſuis agris pulſi ſunt. Et apud Byzantium peregrini in oppreſſionem ciuium coniurati, cognita re, prælio & armis expulſi ſunt. Et Antiſſæi exules ex Chio ſuſceptos, tandem armis deiicere coacti ſunt. Zanclei verò, qui Samios receperunt, mox ab eis ſunt propria ciuitate deiecti. Apolloniatæ qui ſunt in Ponto, incolis receptis, ſeditione agitati ſunt. Et Syracuſani poſt tyrannos expulſos, cùm hoſpites & conductos milites feciſſent ciues, in ſeditionem & prælium inciderunt. Et Amphipolitæ, receptis Chalcidenſium colonis, pulſi tandem ab illis ſunt ferè omnes. Seditionem autem concitant, in paucorum quidem potentia, multitudo indignè ferens, vt dictum eſt prius quòd cùm ipſi ſint pares, non pariter honorantur. In populari verò ſtatu nobilitas, quòd par fiat cæteris, cùm ipſi ſint præſtantiores. Incidunt etiam quandoque in ſeditionem ciuitates propter ſitum, quando talis eſt locus, vt non ad vnam eandémque gubernationem ſit aptus. vt Clazomeniis accidit, qui in Chytro habitant, contra eos qui habitant in inſula. Et Colophoniis erga Notios. Athenis quoque non eodem modo, ſed multo magis populares ſunt, qui in Pyræo habitãt quàm qui in vrbe. vt enim in præliis tranſitus foſſarum, etiam ſi admodum paruæ ſint, interrumpit ordines militum, ita & in ciuitate diſſidẽtia omnis videtur diſiunctionẽ facere. Maximè forſan diſſidẽt virtus & vitiũ: deinde paupertas & diuitiæ, & alia magis quàm alia: quarũ vna eſt illa, de qua diximus.

CAPVT IIII.

Oriuntur autẽ ſeditiones non pro paruis rebus, ſed ex paruis ad magna proueniunt. maximè etiam paruæ corroborantur, quando in principalibus fiunt, vt contigit Syracuſanis antiquitus. Mutatus eſt enim ciuitatis ſtatus propter duos

A ὡς ἔγγιον ἢ μηδὲν διαφέρειν τῷ μηδὲν τὸ μικρόν. στασιωτικὸν δὲ καὶ τὸ μὴ ὁμόφυλον, ἕως ἂν συμπνεύσῃ· ὥσπερ γὰρ οὐδ' ἐκ τοῦ τυχόντος πλήθους πόλις γίγνεται, οὕτως οὐδ' ἐν τῷ τυχόντι χρόνῳ. διὸ ὅσοι ἤδη συνοίκους ἐδέξαντο ἢ ἐποίκους, οἱ πλεῖστοι ἐστασίασαν· οἷον Τροιζηνίοις Ἀχαιοὶ συνῴκησαν Σύβαριν· εἶτα πλείους οἱ Ἀχαιοὶ γενόμενοι, ἐξέβαλον τοὺς Τροιζηνίους. ὅθεν τὸ ἄγος συνέβη τοῖς
B Συβαρίταις. καὶ ἐν Θουρίοις Συβαρῖται τοῖς συνοικήσασι. πλεονεκτεῖν γὰρ ἀξιοῦντες, ὡς σφετέρας τῆς χώρας, ἐξέπεσον. καὶ Βυζαντίοις οἱ ἔποικοι ἐπιβουλεύοντες φωραθέντες, ἐξέπεσον διὰ μάχης· καὶ Ἀντισσαῖοι τοὺς Χίων φυγάδας εἰσδεξάμενοι, διὰ μάχης ἐξέβαλον. Ζαγκλαῖοι δὲ Σαμίους ὑποδεξάμενοι, ἐξέπεσον καὶ αὐτοί. καὶ Ἀπολλωνιᾶται οἱ ἐν τῷ
C Εὐξείνῳ πόντῳ ἐποίκους ἐπαγαγόμενοι, ἐστασίασαν. καὶ Συρακούσιοι μετὰ τὰ τυραννικά, τοὺς ξένους καὶ τοὺς μισθοφόρους ποιησάμενοι, ἐστασίασαν, καὶ εἰς μάχην ἦλθον. καὶ Ἀμφιπολῖται, δεξάμενοι Χαλκιδέων ἀποίκους, ἐξέπεσον ὑπὸ τούτων οἱ πλεῖστοι αὐτῶν. στασιάζουσι δ', ἐν μὲν ταῖς ὀλιγαρχίαις οἱ πολλοί, ὡς ἀδικούμενοι, ὅτι οὐ μετέχουσι τῶν ἴσων, καθάπερ
D εἴρηται πρότερον, ἴσοι ὄντες. ἐν δὲ ταῖς δημοκρατίαις οἱ γνώριμοι, ὅτι μετέχουσι τῶν ἴσων, οὐκ ἴσοι ὄντες. στασιάζουσι δὲ ἐνίοτε αἱ πόλεις καὶ διὰ τοὺς τόπους, ὅταν μὴ εὐφυῶς ἔχῃ ἡ χώρα πρὸς τὸ μίαν εἶναι πόλιν· οἷον ἐν Κλαζομεναῖς οἱ ἐπὶ Χύτρῳ, πρὸς τοὺς ἐν νήσῳ· καὶ Κολοφώνιοι, καὶ Νοτιεῖς. καὶ Ἀθήνησιν οὐχ ὁμοίως εἰσίν, ἀλλὰ μᾶλλον δημοτικοὶ οἱ τὸν
E Πειραιᾶ οἰκοῦντες τῶν τὸ ἄστυ. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς πολέμοις αἱ διαβάσεις τῶν ὀχετῶν, καὶ τῶν πάνυ σμικρῶν, διασπῶσι τὰς φάλαγγας, οὕτως ἔοικε πᾶσα διαφορὰ ποιεῖν διάστασιν. μεγίστη μὲν οὖν ἴσως διάστασις, ἀρετὴ καὶ μοχθηρία· εἶτα πλοῦτος καὶ πενία· καὶ οὕτω δὴ ἑτέρα ἑτέρας μᾶλλον· ὧν μία καὶ ἡ εἰρημένη ἐστί.

Κεφάλαιον δ.

F Γίγνονται μὲν οὖν αἱ στάσεις οὐ περὶ μικρῶν, ἀλλ' ἐκ μικρῶν· στασιάζουσι δὲ περὶ μεγάλων. μάλιστα δὲ καὶ αἱ μικραὶ ἰσχύουσιν, ὅταν ἐν τοῖς κυρίοις γένωνται· οἷον συνέβη καὶ ἐν Συρακούσαις ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις. μετέβαλε γὰρ ἡ πολιτεία ἐκ δύο νεανίσκων

στάσια